

Č. j.: NFA 0354/2010

Výroční zpráva
Národního filmového archivu
za rok 2009

**Výroční zpráva
Národního filmového archivu
za rok 2009**

Sídlo archivu a kontakty:

Malešická 12, Praha 3, 130 00
IČ: 00057266
tel.: 271 770 509, 271 770 502-3
e-mail: nfa@nfa.cz
<http://www.nfa.cz>

Zřizovatel archivu – sídlo a kontakty:

Ministerstvo kultury České republiky
Maltézské nám. 1, Praha 1, 118 11
IČ: 00023671
tel.: 257 085 111
e-mail: posta@mkcr.cz
<http://www.mkcr.cz>

Akreditace podle zákona č. 499/2004 Sb.:

akreditace byla udělena na základě rozhodnutí odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR ze dne 25. února 2009 (Č.j. MV-9555-5/AS-2008)

Výroční zpráva Národního filmového archivu za rok 2009 (dále jen zpráva) byla vyhotovena na základě odst. (1) a (2) § 62 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Zpráva byla rovněž vyhotovena v souladu s metodickým návodem odboru archivní správy Ministerstva vnitra (Č.j. AS-366/1-2005) ze dne 24. února 2005 - metodika zpracování výročních zpráv specializovaných, bezpečnostních a soukromých archivů.

Obsah:

I.	Personální podmínky archivu	3
II.	Celkové množství uložených archiválií	3
III.	Výběr, zpracování a využívání archiválií	4
III. 1.	Výběr archiválií	4
III. 2.	Zpracování archiválií	4
III. 3.	Využívání archiválií	6
IV.	Stav archiválií	6
V.	Konzervace a restaurování archiválií	7
VI.	Odborné a společenské aktivity NFA	7
VI. 1.	Výzkumné projekty s účastí NFA	8
VI. 2.	Ediční činnost NFA	10
VI. 3.	Publikační a konferenční aktivity pracovníků NFA	11
VI. 4.	Pedagogická činnost pracovníků NFA	15
VI. 5.	NFA a šíření filmové kultury v tuzemsku	18
VI. 6.	NFA a šíření filmové kultury v zahraničí	19
VI. 7.	Spolupráce NFA s tiskem, rozhlasem a televizními společnostmi	20
VI. 8.	Účast NFA na výstavách	20
VI. 9.	Pořádání konferencí	21
VII.	Knihovna NFA	21
VII. 1.	Akviziční činnost	21
VII. 2.	Knihovní fond a sbírky – přírůstky v roce 2009	22
VII. 3.	Zpracování fondu	23
VII. 4.	Výpůjční protokol a služby	24
VII. 5.	Rešeršní, bibliografická a informační činnost	25
VII. 6.	Organizace, správa a ochrana fondu	25
VII. 7.	Informační systém knihovny a jeho správa	26
VII. 8.	Kooperace, programy a projekty knihovny a další činnost	26

I. Personální podmínky archivu

Národní filmový archiv (dále jen NFA) vznikl k 1. červenci 1992 na základě rozhodnutí ministra kultury České republiky (č. 31/1992 ze dne 8. října 1992, Č.j. 10 625/92) jako nástupnická organizace Českého filmového ústavu. Do 31. prosince 2004 byl NFA archivem zvláštního významu.

V souladu s odst. (2) § 80 zákona č. 499/2004 Sb. měl NFA od 1. ledna 2005 status specializovaného archivu a k tomuto datu byl rovněž v souladu s uvedeným zákonem pokládán za akreditovaný archiv.

Ke dni 25. února 2009 prokázal NFA splnění podmínek stanovených v § 61 zákona č. 499/2004 Sb. a k tomuto dni mu byla rozhodnutím odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR (Č.j. MV-9555-5/AS-2008) udělena akreditace pro výkon činnosti specializovaného veřejného archivu.

Ředitelem NFA je Vladimír Opěla. Systemizovaný stav pracovníků NFA v roce 2009 byl 118 zaměstnanců, skutečný stav činil 116, 817 zaměstnanců.

II. Celkové množství uložených archiválií

NFA vede v základní evidenci Národního archivního dědictví (dále jen NAD) 182 evidenční listy NAD. NFA pečuje o následující archivní soubory: 83 fondy filmových institucí, 67 osobních fondů, 9 sbírek filmových a audiovizuálních materiálů, 6 sbírek fotografií, 1 sbírku reklamních a propagačních materiálů, 2 sbírky filmových plakátů, 10 sbírek jednotlivin, 1 sbírku archivních negativů fotografií k českým i zahraničním filmům, 1 sbírku zvukových záznamů, 1 sbírku titulkových a dialogových listin a 1 sbírku výtvarných návrhů.

NFA pečuje celkem o 6 280,07 bm archiválií, tj. 703 956 evidenčních jednotek. Inventarizované, zpracované a částečně zpracované fondy obsahují 72 574 inventární jednotky.

Stupeň zpracovanosti archivních souborů v %:

▪ Zcela zpracováno a inventarizováno:	47 archivních souborů – 25,8%
▪ Zcela zpracován a částečně inventarizován:	1 archivní soubor – 0,5%
▪ Zcela zpracovány:	74 archivní soubory – 40,6%
▪ Částečně zpracováno:	10 archivních souborů – 5,4%

- Nezpracováno: 49 archivních souborů – 26,9%
 - Částečně zpracován, inventarizován a částečně nezpracován: 1 archivní soubor – 0,5%
- Základní evidence archivních pomůcek NFA čítá celkem 117 archivních pomůcek.

III. Výběr, zpracování a využívání archiválií

III. 1. Výběr archiválií

NFA nepřísluší v souladu s § 7 – 10 zákona č. 499/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů provádět výběr archiválií u původců ve skartačním řízení.

V roce 2009 neprováděl NFA ani výběr archiválií v mimoskartačním řízení. Veškeré získané archiválie nabyly pouze nákupem na základě tzv. nabídkové povinnosti dle § 7 zákona č. 249/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 273/1993 Sb., o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl, o změně a doplnění některých zákonů a některých dalších předpisů, ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2009 NFA nevedl žádné správní řízení podle odst. (4) § 12 zákona č. 499/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

III. 2. Zpracování archiválií

Archivní soubory¹ zcela zpracované v roce 2009:

7 osobních fondů	▪ Boček Vítězslav (1937 – 1959)
	▪ Frič Martin (1908 - 1968)
	▪ Jarolímek Václav Arnošt (1918 - 1929)
	▪ Linhart Lubomír (1918 - 1979)
	▪ Pflieger František (1939 - 1952)
	▪ Slavínský Vladimír (1913 – 1949 /2004/)
	▪ Šejda Bohumil (1947 - 1991)

¹ Za názvem archivního souboru je v závorce uveden časový rozsah zpracovaných archiválií.

14 fondů filmových institucí	▪ Česká správa firmy Deutsche Filmvertriebsgesellschaft m.b.H. (1945 – 1947)
	▪ Československá filmová společnost I (1936 - 1938)
	▪ Filmkreditbank, G.m.b.H. – filiálka Praha (1943 - 1945)
	▪ Film - Klub (1939 - 1956)
	▪ Kartel filmových dovozců (1935 - 1938)
	▪ Klub filmových referentů a publicistů (1930 - 1933)
	▪ Organizace československého filmového herectva a zaměstnanců filmových výroben /Československá filmová unie (1920 - 1938)
	▪ Podnikání bratří Továrků (1939 – 1949 /1968/)
	▪ Státní diapozitivový a filmový ústav (1920 - 1940)
	▪ Svaz filmového průmyslu a obchodu (/1913/ 1921 – 1941 /1948/)
	▪ Terrafilm, Brno /v likvidaci/(1945 - 1956)
	▪ Tobis, půjčovna filmů spol. s r.o., filiálka v Praze (/1937/ 1939 - 1950)
	▪ Tobis - Šlechta – kinostroje s.r.o.(/1937/ 1939 - 1953)
	▪ Ufa – Film s.r.o. (/1919/ 1923 – 1954 /1958/)

5 sbírek filmových materiálů	▪ Český dokumentární film I (1898 - 1991)
	▪ Český dokumentární film II (1991 - 2009)
	▪ Český hraný film II (1991 – 2009)
	▪ Český animovaný film II (1991 - 2009)
	▪ Audiovizuální nefilmové pořady (1993 - 2008)

Archivní soubory částečně zpracované v roce 2009:

3 sbírky soudobé dokumentace	▪ Sbírká plakátů k českým i zahraničním filmům (1905 - 2004)
	▪ Sbírká reklamních materiálů k českým i zahraničním filmům (1920 - 2004)
	▪ Sbírká titulkových a dialogových listin k českým i zahraničním filmům (1898 - 2000)

1 sbírka filmových materiálů	▪ Český zpravodajský film II (1945 – 1990)
---	--

Od roku 1997 se NFA věnuje systematické digitalizaci obrazových materiálů, především fotografií a plakátů k českým hraným filmům. Výběrově se rovněž digitalizují i obrazové materiály k českým nehraným filmům, zahraničním hraným i nehraným filmům a portréty

osobností české i světové kinematografie. V roce 2009 bylo v NFA digitalizováno celkem 9 749 fotografií a 280 filmových plakátů.

K 31. prosinci 2009 bylo v NFA již **digitalizováno celkem 70 735 obrazových materiálů – 68 336 fotografií a 2 399 filmových plakátů.**

V roce 2009 byla zvláštní pracovní aktivita věnována přípravě následujících publikací:

- Český dokumentární film 1898 – 1945
- Český hraný film VI (1981 – 1993)
- Český animovaný film před rokem 1945
- Filmová ročenka 2008 – od roku 2007 vychází v digitální podobě (viz níže)

III. 3. Využívání archiválií:

V roce 2009 pracovalo s fondy a sbírkami písemných archiválií 17 badatelů (z toho 1 cizinec), kteří vykonali celkem 40 badatelských návštěv. NFA promítl badatelům 201 film a 59 videomateriálů. Pro různé druhy subjektů NFA vypracoval 65 odborných filmových rešerší.

NFA nevedl v roce 2009 žádné správní řízení podle odst. (2) § 38 zákona č. 499/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

IV. Stav archiválií

Z celkového počtu 182 archivních souborů, které má NFA ve své základní evidenci NAD, je 116 archivních souborů nepoškozeno (63,73%), jako poškozeno je klasifikováno 41 archivních souborů (22,52%). Z důvodu nezpracovanosti nebylo poškození zjištěno u 24 archivních souborů (13,18%).

V souladu s odst. (3) a (4) § 30 zákona č. 499/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů byla dne 23. března 2009 provedena prověrka fyzického stavu archivní kulturní památky „Soubor zabezpečovacích filmových materiálů na bezpečném polyesterovém podkladu dokumentujících „Proces s vedením záškodnického spiknutí proti republice“ (Milada Horáková a spol.).“ Při prověrcce nebyly shledány žádné závady. Odbor archivní správy a spisové služby MV ČR eviduje tuto archivní kulturní památku pod č. 147 na základě rozhodnutí ze dne 22. dubna 2008 (Č.j. MV-36116-2/AS-2008). Uvedený filmový materiál zachycuje průběh největšího politického procesu proti demokratickým silám po roce 1948 a podle dostupných informací jiný podobný materiál neexistuje. Společně s ostatními archiváliemi uloženými v Archivu Českého rozhlasu v Praze a v Národním

archivu v Praze, včetně dalších dokumentů vydaných k procesu, tvoří jedinečný soubor pro studium dějin Československa v období komunistické totality.

Filmové materiály uložené v NFA procházejí periodickou a běžnou kontrolou. V průběhu roku 2009 prošlo periodickou kontrolou 1 032 filmových materiálů, běžnou kontrolou 1 448 filmových materiálů. V roce 2009 bylo zkontrolováno celkem 2 480 již zařazených filmových materiálů.

V. Konzervace a restaurování archiválií

NFA provozuje konzervátorskou dílnu se základním vybavením a zaměstnává 1 akademickou restaurátorku na 50% úvazek. NFA restauruje především filmové plakáty do velikosti A1 (90x60 cm), dále též tzv. plakáty úzké (60x30 cm) a rovněž i jednotliviny z osobních fondů a z fondů filmových institucí. Restaurování materiálů větších rozměrů je zajišťováno externí spoluprací s akademickými restaurátorkami. V roce 2009 bylo v NFA restaurováno celkem 312 filmových plakátů formátu A1.

V NFA pokračoval rekonstrukční a zabezpečovací proces filmových materiálů. V roce 2009 bylo zhotoveno 33 487 m duplikátních negativů filmů na bezpečném podkladu, 34 755 m filmových materiálů bylo zabezpečeno duplikační kopíí, odplísněno bylo 118 162 m dříve převzatých materiálů.

V roce 2009 byla dokončena rekonstrukce filmu *Příchozí z temnot* (1921, režie Jan Stanislav Kolár) a pokračovaly práce na rekonstrukcích dalších filmů - *Pražské děti* (1927, režie Robert Zdráhal), *Džungle velkoměsta* (1929, režie Leo Marten, Marguerite Viel) a *Láska je utrpením* (1919, režie Vladimír Slavínský, Přemysl Pražský).

VI. Odborné a společenské aktivity NFA

Ředitel NFA pracoval v Řídícím výboru FIAF (Fédération Internationale des Archives du Film), na kongresu FIAF byl zvolen do Řídícího výboru FIAF a jako vice-president zastupoval tuto organizaci v CCAAA (Coordinating Council of Audiovisual Archive Associations). Opětovně byl zvolen do Řídícího výboru ACE (Association des Cinémathèques Européennes). Ředitel NFA dále pracoval ve Vědecké archivní radě MV ČR jako reprezentant skupiny specializovaných archivů státních příspěvkových organizací a v České komisi pro UNESCO.

Dne 27. října 2009 byl potřetí oficiálně slaven Světový den audiovizuálního dědictví, který vyhlásilo UNESCO na základě podnětu NFA v roce 2004 (s podporou České komise pro UNESCO, některých dalších národních komisí a FIAF). NFA v sále archivního kina Ponrepo představil veřejnosti projekt Evropská filmová brána (podrobně viz níže) a některé ze svých odborných činností – restaurování filmu *Cikáni* (1921, režie Karel Anton), vytváření sbírky amatérských a rodinných filmů. V rámci této akce byla rovněž promítnuta unikátní filmová díla z tuzemské i zahraniční kinematografie a filmy s tematikou Afriky.

NFA pokračoval v průběhu roku 2009 v natáčení a zpracovávání rozhovorů s osobnostmi české kinematografie: Jiří Bednář, Miloš Cajthaml, Karel Čabrádek, Miloš Fiala, Jiří Hora, Kristián Hynek, Helena Ježková, Pavel Jiras, Jiří Just, Theodor Pištěk, Anna Poncarová, Milada Sádková, Jaroslav Soukup. V rámci výzkumného projektu o historii Střední průmyslové filmové školy v Čimelicích byl zahájen průzkum archivních materiálů uložených v Národním archivu v Praze a natočeny rozhovory s následujícími absolventy historicky prvního ročníku: Jan Blažík, Karel Čapek, Viléma Rückerová, Miroslav Urban.

VI. 1. Výzkumné projekty s účastí NFA

Internetové informační zdroje pro oblast výzkumu v oboru filmu

- registrační číslo projektu: 1 N04122
- projekt v rámci programu „INFORMAČNÍ INFRASTRUKTURA VÝZKUMU“ a podprogramu „Informační zdroje pro výzkum“ (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR)
- cílem projektu bylo zajištění přístupu do databází:
 - **Film Index International (FII)**
 - **American Film Institute Catalog (AFIC)**
 - **The FIAF International FilmArchive Database (FIAF)**
 - **EBSCO - Film and Television Literature Index with Full Text (FTLI)**
- v roce 2009 byla vypracována závěrečná zpráva pro Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR a výsledky pro Rejstřík informací o výsledcích (RIV) prostřednictvím VKLAP (sada nástrojů pro podporu sběru dat do Informačního systému výzkumu a vývoje)
- financování přístupu do databází bylo v roce 2009 zajištěno prostřednictvím Masarykovy Univerzity v Brně
- více o projektu: <http://www.nfa.cz/1N04122-grant.html>

Projekt knihovny NFA na ochranu ohrožených dokumentů a jejich zpřístupnění na nových nosičích VII

- podprogram VISK7 (Národní program mikrofilmování a digitálního zpřístupňování dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru - Kramerius) byl řešen v rámci „Programu Ministerstva kultury ČR Veřejné informační služby knihoven“
- vypracována závěrečná zpráva pro Ministerstvo kultury ČR
- provedena instalace dat za rok 2008 do digitální knihovny² - 14 600 stran
- filmová periodika jsou přístupna v podobě uživatelských kopií mikrofilmů a v podobě digitální knihovny
- celkem zpřístupněno více než 300 000 stran filmových časopisů a knih o filmu
- originální negativy jsou uchovávány ve vhodných ukládacích podmínkách
- více o projektu též na <http://www.nfa.cz/projekty-knihovny-nfa.html>

Gustav Machatý. Osobnost režiséra na pozadí dějin kinematografie. (publikace biografie)

- grantový projekt GA ČR – GA 408/09/1346; za NFA Mgr. Jiří Horníček
- podstatou projektu je publikování biografie - *Gustav Machatý. Osobnost režiséra na pozadí dějin kinematografie*
- cílem knihy je seznámit širší odbornou veřejnost s profesionální dráhou a životním osudem významného filmaře české meziválečné kinematografie, který se jako tvůrce uplatnil i v zahraničí
- více o projektu: <http://www.isvav.cz/projectDetail.do?rowId=GA408%2F09%2F1346>

Narativ optikou projektoru

- grantový projekt GA ČR – GA 408/09/0879; za NFA Doc. PhDr. Ivan Klimeš
- projekt je zaměřen na výzkum zcela zapomenuté narativní strategie v éře raného filmu-členění hraných filmů do aktů podobně jako v divadelních hrách; tato strategie pravděpodobně souvisela s technickými limity tehdejších kin
- více o projektu: <http://www.isvav.cz/projectDetail.do?rowId=GA408%2F09%2F0879>

EFG (The European Film Gateway)

- registrační číslo projektu: ECP-2007-DILI-517006
- projekt byl zahájen 1. září 2008 jako tříletý projekt programu eContentplus, kategorie i2010policy; ve výběrovém řízení v roce 2007 získal podaný návrh vysoké ohodnocení (89,5 bodu ze 100)

² Digitální knihovna je integrovaný systém zahrnující soubor elektronických informačních zdrojů a služeb umožňující získávání, zpracovávání, vyhledávání a využívání informací v tomto systému uložených. Digitální knihovny jsou zpřístupňovány prostřednictvím počítačových sítí. Účelem budování digitální knihovny je poskytnout uživatelům možnost jednotného přístupu k digitálním anebo digitalizovaným dokumentům, případně i k sekundárním informacím o tištěných primárních zdrojích, které jsou uloženy ve fondu knihovny.

- koordinátorem projektu je Deutsches Filminstitut – DIF (Frankfurt n. Mohanem), aktuálně se na projektu podílí 21 partnerů z 15ti evropských zemí včetně 15ti evropských filmových archivů, filmoték a muzeí
- cílem projektu je zpřístupnění digitalizovaných filmových i nefilmových materiálů (fotografie, plakáty, textové dokumenty) profesionálům, studentům i filmovým nadšencům prostřednictvím jednoho přístupového bodu – internetové brány
- veškeré informace a digitální materiál poskytnuté filmovými archivy budou postupně začleněny prostřednictvím Evropské digitální knihovny (Europeana) mezi ostatní materiály evropského kulturního a vědeckého dědictví
- v roce 2009 se k projektu připojil další partner – Kansallinen Audiovisuaalinen Arkisto (Helsinki)
- digitální obsah bude veřejnosti přístupný prostřednictvím internetové brány v průběhu podzimu 2010
- více o projektu: <http://www.europeanfilmgateway.eu>

MIDAS³

- projekt byl zahájen v lednu 2006 jako dvouletý pilotní projekt programu MEDIA Plus, finanční dotování projektu od Evropské komise bylo oficiálně ukončeno v prosinci 2008
- koordinátorem projektu byl Deutsches Filminstitut – DIF (Frankfurt n. Mohanem), vznik projektu iniciovaly další čtyři evropské filmové archivy: Národní filmový archiv (Praha), British Film Institute (Londýn), Cineteca Comunale di Bologna a DEFA-Stiftung (Berlín), v průběhu projektu se připojilo dalších 13 evropských filmových archivů a filmoték
- cílem projektu bylo poskytnout snadný přístup k evropskému filmovému dědictví a podpořit jeho kulturní i obchodní využívání
- výsledkem projektu je internetový portál „Filmarchives online“, který poskytuje rychlý přístup ke katalogizačním údajům v databázích 18-ti filmových archivů a filmoték, dotazy je možné zadávat v osmi jazycích
- k vyhledávání jsou v současné době zpřístupňovány údaje o cca 27 000 nehraných i hraných filmech, tato služba je bez poplatků a je určena producentům ve filmu a audiovizi, audiovizuálním archivům a badatelům
- projekt bude pokračovat i v roce 2010 a 2011, 18 partnerských institucí z 12-ti zemí EU tvoří konsorcium, které bude i nadále finančně zajišťovat chod projektu
- více o projektu: <http://www.filmarchives-online.eu/>

VI. 2. Ediční činnost NFA

- *Filmová ročenka 2008* (vychází každoročně od roku 1992 v češtině a angličtině); nyní výhradně v digitální podobě na CD; publikace systematicky a komplexně informuje o dění v české kinematografii v úseku jednoho kalendářního roku prostřednictvím

³ MIDAS = Moving Image Database for Access and Re-use of European film collections

následujících kapitol: kalendář, vyrobené filmy, dotace, distribuce, vývoz, ceny, právní předpisy, publikace a periodika, společnosti, osobnosti (in memoriam); publikace je doplněna osmi abecedními rejstříky.

- *Illuminace* (revue pro teorii, historii a estetiku filmu; vydávána od roku 1989, od roku 1993 vychází 4x ročně)

Témata jednotlivých čísel:

č. 1/2009: *Film v době vizuálních studií*

č. 2/2009: *Český nonfikční film do roku 1945*

č. 3/2009: *Filmové představení v kině a mimo ně*

č. 4/2009: *Současné myšlení o animovaném filmu*

- *Filmový přehled* (nejdéle vydávaný český časopis o filmu, vychází od r. 1939) – do tisku odevzdána č. 2-12/2009 a 1/2010 (obsahuje též rejstřík ročníku 2009), časopis vychází v nákladu 1500 ks; elektronická verze časopisu je poskytována předplatitelům prostřednictvím internetu a je zpřístupněna vždy v den vydání tištěné verze
- 11 čísel programové brožury archivní promítací síně NFA Ponrepo

VI. 3. Publikační a konferenční aktivity pracovníků NFA

Mgr. Čechová, Briana:

- *Vánoční příběh*. *Film a doba* 55, 2009, č. 3, s. 222 – 223.

Mgr. Česálková, Lucie, Ph.D.

- *Film před tabulí. Idea školního filmu v prvorepublikovém Československu*. (dizertační práce). Ústav filmu a audiovizuální kultury Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně (260 s.)
- *Oběť ve státním zájmu. Kulturně-propagační dodatek a filmová politika 30. let*. *Illuminace* 21, č. 2, 2009, s. 135 – 155.
- *Obrazová kronika státu, továrny, rodiny i školy*. (Edice a materiály). *Illuminace* 21, č. 2, 2009, s. 178 – 184.
- *Příběhy z vlastního dvorečku. Rozhovor s Michaelem Renovem*. *Illuminace* 21, č. 2, 2009, s. 171 – 177.
- *Meze hvězdnosti. Mediální obraz Tomáše G. Masaryka jako výzva teoriím filmové hvězdy*. *Illuminace* 21, č. 2, 2009, s. 214 – 226.
- *Dvě genealogie filmovědného oboru (Dana Polan: Screens of Instruction: The Beginning of U. S. Study of Film. Lee Grievson – Haidee Wasson /eds./: Inventing Film Studies)*. *Illuminace* 21, č. 4, 2009, s. 133 – 138.
- *Kontrola, efektivita, vědění – ke kontextům průmyslového filmu (Vinzenc Hediger – Patrick Vonderau /eds./: Films that Work. Industrial Film and the Productivity of Media)*. *Illuminace* 21, č. 4, 2009, s. 139 – 142.
- *Gomora – film jako plesnutí mokrým ručníkem*. *Cinepur* 16, č. 61, 2009, s. 21 – 23.
- *Ne všech mrtvol se děti bojí. K rodící se alternativě současného systému určování přístupnosti audiovizuálních produktů*. *Cinepur* 16, 2009, č. 61, s. 7 – 10.

- *Stačí větší prostor pro diskusi.* Cinepur 16, 2009, č. 61, s. 11.
- *Konsumpce přírody. Marketingový potenciál klasických atributů prostoru zahrady.* Cinepur 16, 2009, č. 62, s. 15 – 18.
- *Nechť filmy patří lidu myslícímu.* Cinepur 16, 2009, č. 66, s. 12 – 13.
- *To Promote, to Develop, to Care About: Czechoslovak Interwar Cinema in the Charge of Pedagogues, Scientists and Film Amateurs* – prezentace konferenčního příspěvku (konference Locating Media, Network of European Cinema Studies /dále jen NECS/, Švédsko, Lund, 25. - 28. 6. 2009)
- *Když budoucnost byla ještě mladá. Propagace technologického pokroku a vědy v amerických krátkých filmech série Popular Science 1935–1949.* (přednáškový cyklus v rámci Mezinárodního festivalu populárně-vědeckých a dokumentárních filmů Academia Film, Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, duben 2009)

Fikejz, Miloš:

- encyklopedická hesla: Ondřej Havelka, Miroslav Lang, Petr Nikolaev, Jiří Datel Novotný, Ivan Pokorný, Oleg Reif, Filip Renč, Břetislav Rychlík, Maria Otakáro Schmidt, Evald Schorm, Karel Smyczek, Ondřej Trojan, Vlastimil Venclík, Dobroslav Zborník) + fotografické portréty 60 tvůrců. In: Štoll, Martin a kol.: *Český film: režiséři-dokumentaristé.* Praha: Libri 2009.

Mgr. Hála Tomáš

- *Kurz filmové historie NFA* – prezentace konferenčního příspěvku (konference Jeden svět na školách – vzdělávání prostřednictvím audiovizuálních prostředků, Praha, 13. 3. 2009)

Mgr. Hanzlík, Jan:

- *Projekce artových filmů v multikinech. Poznámky k programu kin Palace Cinemas Nový Smíchov a Village Cinemas Anděl.* Iluminace 21, 2009, č. 3, s. 93 - 106.
- *Tanči, miláčku, tanči. Romantické komedie v bollywoodském kontextu.* Cinepur 16, 2009, č. 63, s. 6 – 9.

Mgr. Horníček, Jiří:

- *Společnost Bratři Deglové a „první chvíle české samostatnosti“.* Historie vzniku firmy. Její role v počátcích propagace Československa filmem. Iluminace 21, 2009, č. 2, s. 156 - 170.
- *Gustav Machatý – pervyj vsemirno izvestnyj češskij režiser.* (Text a filmografie.) Kinovědčeské zapiski 2009, č. 91, s. 134 – 147.
- *Poiski idealnoj formy zvukovo filma.* (Úvod a poznámky k publikovaným archivním materiálům.) Kinovědčeské zapiski 2009, č. 91, s. 148 – 151.
- *Wedding Film of JUDr. Dmitrij Preiss (1925). Process of transcription.* – prezentace konferenčního příspěvku (konference Inédits: Amateur Films/Memory of Europe, Lucembursko, Luxembourg, 12. – 15. 11. 2009)

Mgr. Janásková, Pavla:

- *Knihovna Národního filmového archivu - informační zázemí oboru kinematografie.* Čtenář 61, 2009, č. 6, s. 224 – 229.

Mgr. Kalašová, Marcela:

- *Ad Fontes: Bio u Vejevodů (1911–1930/1946/).* Iluminace 21, 2009, č. 1, s. 123 – 125.
- *Ad Fontes: Host a.s. (/1920/1932–1946/1949/).* Iluminace 21, 2009, č. 1, s. 126 – 128.
- *Ad Fontes: Bratři Deglové s.r.o. (/1912/1918–1952/1963/).* Iluminace 21, 2009, č. 2, s. 204 – 206.

Doc. PhDr. Klimeš, Ivan:

- Oživování homunkula. Golem ve filmu a na divadle. In: Putík, Alexandr (ed.): *Cesta života: Rabi Jehuda Leva ben Becalel: kol. 1525–1609.* Praha: Židovské muzeum v Praze, Academia 2009, s. 387 – 399.
- „a přeju vám, abyste byly veselejší.“ Frauen und Film. In: Lukeš, Jan– Lukešová, Ivana (eds.): *Vzdor i soucit Věry Chytilové.* Plzeň: Dominik centrum 2009, s. 33 - 35.
- *Camera obscura.* Dějiny a současnost 31, 2009, č. 12, s. 50.
- *Saturn“.* *Atelier pour films piquants 1906 – 1910.* – prezentace konferenčního příspěvku (konference Tělo a tělesnost v české kultuře 19. století, Plzeň, 26. – 28. 2. 2009)

Mgr. Křipač, Jan, PhD.:

- *Maďarský modernistický film 60. let.* Cinepur 16, 2009, č. 66, s. 18 - 24.
- Pravidelní milenci. In: *Katalog XI. semináře archivního filmu - Deziluze z utopie.* Uherské Hradiště: Městská kina Uherské Hradiště 2009, s. 59.

Mgr. Lachman, Tomáš:

- *Ad Fontes: Aktualita k.s. (/1916/ 1937 – 1953).* Iluminace 21, 2009, č. 2, s. 207 – 209.
- *Ad Fontes: Zemský svaz kinematografů v Čechách (1913 – 1942).* Iluminace 21, 2009, č. 3, s. 132 – 133.
- *Ad Fontes: Lucernafilm s.r.o. (1912 – 1955).* Iluminace 21, 2009, č. 3, s. 129 – 131. (ve spolupráci s PhDr. J. Schwipplem)
- *Ad Fontes: Organizace československého filmového herectva a zaměstnanců výroben /Československá filmová unie(1920 – 1938).* Iluminace 21, 2009, č. 4, s. 120 – 122. (ve spolupráci s PhDr. J. Schwipplem).
- *Projekt Evropská filmová brána – spolupráce evropských filmových archivů v digitálním věku – prezentace konferenčního příspěvku (13. konference archivářů ČR, Brno, 4. – 6. 5. 2009)*

Mgr. Lachmanová, Kateřina:

- *Využití orální historie v podmínkách filmového archivu* – prezentace konferenčního příspěvku (VIII. setkání orálních historiků, hrad Sovinec, 18. – 20. 6. 2009)

PhDr. Lukeš, Jan:

- Lukeš, Jan– Lukešová, Ivana (eds.): *Vzdor i soucit Věry Chytilové*. Plzeň: Dominik centrum 2009

Mgr. Mertová, Michaela:

- *Svoboda animace - cenzurované české animované filmy* – prezentace konferenčního příspěvku (konference 11. česko-německé dny, Německo, Drážďany, 5. 11. 2009)

PhDr. Schwippel, Jindřich:

- *Ad Fontes: Lucernafilm s.r.o. (1912 – 1955)*. *Illuminace* 21, 2009, č. 3, s. 129 – 131. (ve spolupráci s Mgr. T. Lachmanem)
- *Ad Fontes: Organizace československého filmového herectva a zaměstnanců výroben /Československá filmová unie(1920 – 1938)*. *Illuminace* 21, 2009, č. 4, s. 120 – 122. (ve spolupráci s Mgr. T. Lachmanem)
- *K životnímu jubileu Václava Podaného*. *Středočeský sborník historický* 35, 2009, s. 433 - 436. (ve spolupráci s Mgr. H. Barvíkovou)
- *Životní jubileum Nataši Kmochové*. *Práce z dějin Akademie věd*, 2009, č. 2, s. 173 - 176.
- *Akademik Ivan Málek očima současníků* – prezentace konferenčního příspěvku (konference Ivan Málek a ČSAV, Praha, 15. 10. 2009)
- *Politische Verfolgung Prager Studenten* – prezentace konferenčního příspěvku (konference Politisch motivierten Urteile und andere Formen von Repressionen gegen Studenten, Německo, Drážďany, 30. 11. 2009)
- *Legislativa ve vztahu ke kronikářství* – prezentace konferenčního příspěvku (Konference kronikářů Karlovarského kraje, Cheb, 8. 12. 2009)

PhDr. Strusková, Eva:

- *Ghetto Theresienstadt – svědectví filmových výstřižků*. *Illuminace* 21, 2009, č.1, s. 5 - 35.
- *Příběh fotografie: Antonín Vlas a jeho Favoritfilm*. *Illuminace* 21, 2009, č. 2, s. 210 – 213.
- *Ghetto Theresienstadt 1942 – the message of the film fragments*. *Journal of Film Preservation*, č.79, 2009, s. 57 - 76.
- *Odešel Oldřich Speerger, filmař, jehož měli všichni rádi*. *Synchron* 8, 2009, č. 2, s. 44.

doc. Mgr. Szczepanik, Petr, PhD.:

- *Konzervy se slovy. Nástup zvuku a česká mediální kultura 30. let*. Brno: Host 2009 (526 s.).

- The Aesthetics of Rationalization: The Media Network in the Baťa Company and the Town of Zlín. In: Klingan, Katrin (ed.): *An Utopia of Modernity: Zlín. Revisiting Baťa's Functional City*. Berlin: Jovis Verlag 2009, s. 203 – 215.
- *The Aesthetics of Rationalization. The Baťa Company's Media Network and the Town of Zlín* – konferenční příspěvek (konference An Utopia of Modernity: Zlín, Zlín, 20. – 23. 5. 2009)
- *Film Studios as Cultural Intermediaries: Post-1989 American Film Production in Prague* – konferenční příspěvek (konference Locating Media, NECS, Švédsko, Lund, 25. – 28. 6. 2009)

Mgr. Urgošíková, Blažena:

- Retrospektiva na češiot film vo Makedonija – 2009. In: *Češki film*. Skoplje: Kinoteka na Makedonija 2009, s. 5 – 7.
- Cikáni: obnovené dílo klasika české literatury. In: *Katalog 44. MFF Karlovy Vary*, 2009, s. 276.

VI. 4 Pedagogická činnost pracovníků NFA

Mgr. Česálková, Lucie, Ph.D.

- *Dějiny české kinematografie II.* (přednáška; Ústav filmu a audiovizuální kultury Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně)
- *Bakalářský seminář* (seminář; tamtéž)

Mgr. Hála, Tomáš:

- *Sovětská filmová avantgarda* (přednáška; Univerzita třetího věku, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze)
- *Generace "šedesátníků" v sovětské kinematografii* (přednáška; tamtéž)
- *Marlen Chucijev* (přednáška; tamtéž)

Mgr. Hanzlík, Jan:

- *Současná americká a britská romantická komedie* (seminář; Katedra divadelních, filmových a mediálních studií Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci)
- *Kreativní kultura v socioekonomickém rozvoji* (přednáška; Katedra Arts Managementu, Fakulta podnikohospodářska, Vysoká škola ekonomická v Praze)
- *Kulturní kapitál v socioekonomickém rozvoji* (přednáška; tamtéž)

Mgr. Horníček, Jiří:

- *Dějiny českého amatérského filmu* (přednáška; Filmová a televizní fakulta Akademie múzických umění v Praze)

Mgr. Janásková, Pavla:

- *Informační zdroje z oboru filmu* – informační lekce pro studenty Katedry filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze a pro zahraniční studenty programu East and Central European Studies (ECES) tamtéž

Doc. PhDr. Klimeš, Ivan:

- *Přehled dějin české a slovenské kinematografie do roku 1960* (přednáška; Katedra filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze/Filmová a televizní fakulta Akademie múzických umění v Praze)
- *Český historický film* (přednáška; Katedra filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze)
- *Filmový proseminář* (seminář; tamtéž)
- *Česká kinematografie 60. let z tematické perspektivy* (seminář; tamtéž)

Mgr. Kofroň, Václav:

- *Dějiny českého filmu* (přednáška v angličtině v rámci University Studies Abroad Consortium)

Mgr. Křipač, Jan, PhD.:

- *Dějiny světového filmu I.* (přednáška; Katedra divadelních, filmových a mediálních studií Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci)
- *Klasický Hollywood II.* (přednáška; tamtéž)
- *Analýza filmového díla* (seminář; tamtéž)
- *Polská filmová škola* (seminář; tamtéž)
- *Filmy Bély Tarra* (seminář; tamtéž)
- *Kurátorství filmu* (seminář; tamtéž)

Mgr. Lachmanová, Kateřina

- *Praktické aspekty orální historie ve filmovém výzkumu* (participace na semináři pro Katedru filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze)

Mgr. Mertová, Michaela

- *Dějiny českého animovaného filmu* (přednáška; Katedra filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze)
- *Český animovaný film* (seminář; tamtéž)

Mgr. Pommeau, Jeanne:

- *Restaurování filmového materiálu* (přednáška; Ústav filmu a audiovizuální kultury Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně)

PhDr. Schwippel, Jindřich:

- *Osobní fondy, paměti a oral history* (přednáška, Katedra pomocných věd historických a archivního studia Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze)

PhDr. Strusková, Eva:

- *Nové poznatky o terezínském filmování.* (přednáška; Vzdělávací a kulturní centrum Židovského muzea v Praze)

doc. Mgr. Szczepanik, Petr, PhD.:

- *Film, rozhlas, gramofon: mediální kultura 20. a 30. let* (přednáška; Katedra filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze)
- *Česká mediální kultura 30. let* (přednáška; Ústav filmu a audiovizuální kultury Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně)
- *Hluk/šum v dějinách médií* (seminář; tamtéž)
- *Filmové Brno* (seminář; tamtéž)
- *Bakalářský seminář* (seminář; tamtéž)
- *Magisterský seminář* (seminář; tamtéž)
- *Disertační seminář* (seminář; tamtéž)

V roce 2009 zahájil NFA pro studenty Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění v Praze výuku nového dvousemestrálního předmětu s názvem Restaurování klasických filmových materiálů. Na výuce se podíleli Vladimír Opěla, Blažena Urgošíková a Petra Korábová.

V archivním kině NFA Ponrepo v Biu Konvikt byl v září 2009 již popáté zahájen I. semestr kursu filmové historie (1895 – 1945) pro gymnázia, uváděný filmovými historiky NFA (Briana Čechová, Věroslav Hába, Tomáš Hála, Jiří Horníček, Marta Mentzlová, Michaela Mertová, Eva Urbanová, Blažena Urgošíková,) a spojený s vypracováním výukových materiálů k uváděným filmům. Tento kurs se poprvé uskutečnil již ve školním roce 2005 – 2006 a setkal se s nemalým zájmem ze strany středoškolských studentů i pedagogů. Cílem kursu je připravit podklady pro kvalifikované uvádění filmů v rámci studijních osnov středních škol. Kurs bude pokračovat až do května 2010.

VI. 5. NFA a šíření filmové kultury v tuzemsku

V archivním kině NFA Ponrepo v Biu Konvikt se v roce 2009 uskutečnilo celkem 420 představení, na nichž bylo uvedeno 375 celovečerních filmů, 280 krátkých filmů a 63 středometrážní filmy, za celkové účasti 11 459 diváků.

Mimo vlastních filmových představení, realizovaných v průběhu roku 2009, spolupracoval NFA rovněž s níže uvedenými institucemi a podílel se na uvedených kulturních akcích – poskytnutím filmových materiálů a projekcemi v archivním kině Ponrepo:

- Bienále animace 2009 – projekce nejnovějších slovenských animovaných filmů – ve spolupráci s Bibiana Bratislava a Ateliérom animovanej tvorby Filmovej a televíznej fakulty Vysokej školy múzických umení v Bratislave
- Cena ministerstva kultury ČR za přínos v oblasti kinematografie a audiovizu 2009 – slavnostní večer u příležitosti udělení a předání ceny režisérovi Jiřímu Krejčíkovi
- Cinegraph e. V. (Hamburg) & Goethe-Institut (Praha) – festival Cinefest a prezentace knihy Dvořáková, Tereza – Klimeš, Ivan: *Prag-Film AG. 1941 – 1945. Im Spannungsfeld zwischen Protektorats- und Reichs-Kinematografie*. München: Richard Booberg Verlag 2008
- Česká premiéra filmu *Rameauův synovec* (Rameau's Nephew, 1974, r. Michael Snow) - ve spolupráci s Österreichisches Filmmuseum (Rakouské filmové muzeum) a FIAF
- DOX, Centrum současného umění - projekce filmu *Psycho* (1960, r. Alfred Hitchcock) k výstavě Douglas Gordon: krev, pot, slzy
- Duchovní dimenze filmu - setkání s filmovým režisérem, teoretikem a pedagogem Vladimírem Suchánkem a projekce jeho filmů
- Febiofest 2009, cyklus Než spadla klec – český film roku 1969
- Festival *Jeden svět*
- Katedra stříhové skladby Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění v Praze - pásmo filmů z tvorby studentů katedry
- Mene Tekel – Festival proti totalitě
- Mezinárodní den animovaného filmu – projekce k oslavám
- Mezinárodní knižní veletrh – projekce k tématu Svět knihy ve filmu (filmové adaptace literárních děl Nikolaje Vasiljeviče Gogola)
- Ministerstvo zahraničních věcí ČR (dále jen MZV ČR) a Francouzský institut v Praze - Dny frankofonie, cyklus: Jean Cocteau
- Slovenský filmový ústav – nejnovější slovenské animované filmy
- Pocta Albertu Marenčinovi - retrospektiva filmů s osobní účastí tvůrce
- Pocta herečce Marii Tomášové a hudebnímu skladateli Janu Klusákovi u příležitosti jejich životních jubileí – pásmo krátkých filmů za osobní účasti obou jubilarů

- 70 let Filmového přehledu - veřejná tisková konference
- Setkání s režisérem Jiřím Krejčíkem nad filmem *Polnočná omša* (1962)
- Slavnostní večer u příležitosti udělení Ceny Andreje „Nikolaje“ Stankoviče za rok 2008
- Večer Českého olympijského výboru (za účasti mj. Miloše Formana a Václava Havla) a projekce filmů s olympijskou tematikou
- Večer filmů kameramana a režiséra Michala Hýbka (1957 – 2003)
- Velvyslanectví Venezuelské republiky v Praze - Týden venezuelského filmu
- *Vzpomínky a zapomínání* – prezentace a křest stejnojmenného DVD ve spolupráci s produkční společností 12 opic

K 31. prosinci 2009 spravoval NFA klubotěku 319 filmů, z toho 19 zahraničních a 1 na nosiči DVD. V průběhu roku se uskutečnilo 375 představení, která navštívilo cca 11 000 diváků.

NFA poskytl filmy ze svých sbírek pro Finále Plzeň, MFF Karlovy Vary, Mezinárodní filmový festival dětí a mládeže ve Zlíně a další domácí filmové festivaly.

NFA rovněž poskytl filmy pro studijní projekce Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění v Praze, Janáčkovy akademie múzických umění v Brně, Filozofických fakult Univerzity Karlovy v Praze, Masarykovy Univerzity v Brně a Palackého univerzity v Olomouci. Filmy pro studijní projekce byly poskytnuty rovněž pro Filmovou akademii Miroslava Ondříčka v Písku, Soukromou vyšší odbornou školu filmovou v Písku a Vyšší odbornou školu filmovou ve Zlíně.

VI. 6. NFA a šíření filmové kultury v zahraničí

Ve spolupráci s MZV ČR uvedl NFA české filmy v Hanoi, v Paříži, Rize, v Římě, ve Vídni a v Záhřebu.

Ve spolupráci s Českými centry uspořádal NFA přehlídky českých filmů v Berlíně, Londýně, Madridu, v Moskvě, New Yorku a Varšavě.

NFA uvedl své filmy na filmových festivalech v Ankaře, Athénách, Atlantě, v Berlíně, Bradfordu, Bratislavě, Brestu, Bruselu, v Edmontonu, Essonne, ve Fribourgu, v Grosshennersdorfu, Istambulu, Kalkatě, v Lille, Lublani, Luce, Ludwigshafenu, v Marseille, Minneapolis, Portu, Postupimi, Poznani, v Řezně, Římě, San Franciscu,

Setúbalu, Soulu, ve Splitu, v Stuttgartu, Sydney, v Taipei, Tallinu, Terstu, Trömse, v Udine, ve Vilniusu a v Zürichu.

Ve spolupráci s členskými archivy FIAF uspořádal NFA projekce svých filmů v Bělehradě, Bratislavě, Granadě, Helsinkách, v Lisabonu, Madridu, v Oslo, Paříži, Pordenone, Římě, ve Skopje, v Toulouse, ve Vídni a Wiesbadenu.

VI. 7. Spolupráce s tiskem, rozhlasem a televizními společnostmi

S Českou televizí spolupracoval NFA na cyklech Filmů pro pamětníky, Hledání ztraceného času, Osudové okamžiky, Úsměvy a poskytnul materiály k řadě dalších pořadů. Podobné služby poskytoval i TV NOVA, TV PRIMA a dalším televizních stanicím.

VI. 8. Účast NFA na výstavách

V roce 2009 NFA spolupracoval na následujících výstavách:

- *Křižovatky české a československé státnosti*. Národní muzeum v Praze, stálá expozice v Národním památníku na Vítkově
- *Jan Palach '69*. Praha, Karolinum, 15. 1.– 14. 2. 2009
- *František Pacík*. Západočeská galerie v Plzni, 29. 1. – 19. 4. 2009
- *Cesta do hlubin studákovy a kantorovy duše. Pedagog a spisovatel Jaroslav Žák*. Slovensko, Liptovský Mikuláš, Múzeum Janka Kráľa, 18. 2. – 11. 4. 2009
- *Česká fotografie 20. století*. Výstava realizovaná Uměleckoprůmyslovým muzeem v Praze v Kunst und Ausstellungshalle der Bundesrepublik Deutschland GmbH, Německo, Bonn, 13. 3. – 26. 7. 2009
- *Fenomén Baťa – zlínská architektura 1910 – 1960*. Praha, Veletržní palác, 19. 3. – 30. 6. 2009
- *Jan Palach '69*. Slovensko, Bratislava, Slovenské národné múzeum, 22. 4. – 7. 6. 2009
- *Slovutný mistr... Akademický malíř Alois Kalvoda a jeho krajinářská škola*. Muzeum Brněnska – Muzeum ve Šlapanicích, 12. 6. – 27. 9. 2009
- *Výstava k 440. výročí obce Kvilda*. Kvilda, 16. 6. – 30. 9. 2009
- *Návraty paměti. Příběhy majetku obětí holokaustu*. Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze, 26. 6. – 20. 9. 2009
- *Cesta života: rabi Jehuda Leva ben Becalel (kol. 1525 – 1609)*. Pražský hrad, Císařská konírna, 4. 8. – 8. 11. 2009
- *Oživení pražských věží*. Praha, Mostecká staroměstská věž, 6. 9. – 13. 9. 2009
- *Zítřek začíná včera*. Praha, Centrum současného umění DOX, 7. 10. – 23. 11. 2009

- *Česká filmová pohádka II. Princezny brokátem, tužkou a štětcem.* Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy, 20. 11. 2009 – 28. 2. 2010
- *Sametová revoluce – od totality k demokracii.* Úvaly u Prahy, 24. 10. – 8. 11. 2009
- *Dialog velvyslanců.* Praha, Velvyslanectví Rakouské republiky v Praze/Rakouské kulturní fórum v Praze, 4. 11. 2009 – 10. 1. 2010
- *Zlin – Modellstadt der Moderne.* Německo, Mnichov, Architekturmuseum TU München, Pinakothek der Moderne Architektur, 19. 11. 2009 – 21. 2. 2010
- *Josef Šíma (1859 – 1929). Kreslíř a fotograf.* Etnografický ústav Moravského zemského muzea v Brně, 2. 12. 2009 – 22. 5. 2010
- *Jak se oblékají pohádky.* Obecní dům v Praze, 4. 12. – 17. 1. 2010
- *České zlato. České mince a medaile z drahých kovů.* Obecní dům v Praze, 7. 12. 2009 – 30. 6. 2010

VI. 9. Pořádání konferencí

Dne 4. června 2009 uspořádal NFA v rámci Českého předsednictví EU v sídle organizace UNESCO v Paříži konferenci o ochraně světového audiovizuálního dědictví. Konference byla realizována ve spolupráci s FIAF a MZV ČR. Konferenční příspěvky přednesli Eva Orbanz (prezident FIAF), Eric LeRoy, Vladimír Opěla (viceprezidenti FIAF), Christian Dimitriu (vedoucí sekretariátu FIAF), Boris Todorovich (director du Patrimoine Cinematographique CNC).

VII. Knihovna NFA

Knihovna Národního filmového archivu je specializovanou knihovnou, svým fondem a sbírkami představuje nejširší informační základnu odborné filmové literatury v České republice. V roce 2009 plnila knihovna NFA následující činnosti: akvizice, zpracování fondu, zajišťování výpůjční činnosti, rešeršní, bibliografická a informační činnost, organizace, správa a ochrana fondu, správa informačního systému knihovny, kooperace s dalšími institucemi.

VII. 1 Akvizice

Doplňování knihovního fondu české provenience bylo zajišťováno průběžně na základě nakladatelských plánů, sledování české filmové produkce, filmových akcí, osobních doporučení a kontaktů. Nákup zahraničních publikací byl sladěn s profilem fondu a vycházel z potřeb a doporučení filmových historiků a vědců.

Do sbírky filmových scénářů se v rámci průběžného doplňování podařilo získat od producentů scénáře k následujícím titulům⁴: *3 sezóny v pekle* (TS, TS-2); *Děti noci* (TS, TS-2, TS-3); *Hlídač č. 47* (TS); *Indián a sestřička* (LS); *Jednou v Kersku* (LS); *Ještě žiju s věšákem* (TS, TS-2); *Josefova cesta/Ocas ještěrky* (TS), *Kráska v nesnázích* (LS-8A); *Lištičky* (TS-angl., TS-4, TS-5); *Love story-Bathory* (LS); *Městečko* (LS-5B); *Nedodržený slib* (TS); *Protektor* (LS); *Pusinky* (TS); *Roming* (TS-A); *Sestra* (TS); *Tobruk* (LS); *Václav* (TS); *Vaterland* (TS, TL); *Venkovský učitel* (TS); *Zemský ráj to napohled* (TS); *Bathory* (TS); *František je děvkař* (TS-2); *Kdopak by se vlka bál* (LS); *Peklo s princeznou* (TS); *Babička* (SY); *2Bobule* (LS); *El paso* (TS); *Hodinu nevíš* (TS); *Jan Hus (Mše za tři mrtvé muže)* (LS); *Little Foxes* (TS. LS – 9. poslední verze); *Muži v říji* (TS); *Slepé lásky* (DL, DL angl.); *Ulovit miliardáře* (LS); *Zoufalci* (LS).

Díky mimořádným akvizicím (darům) se podařilo získat scénáře k následujícím titulům: *Cirkus Kludský*, *Images Tchecoslovaques*, *Muž v černém a bowling smrti*, *Požáry v domácnosti*, *Industrializing Africa*, *Vražedný týden*, *Lekce Faust*, *Golem in Prag*, *Operace Hrabyně*, *Památník Hrabyně* (vše TS); *Casanova se vrací* (FP, LS); *Láska jako trám* (DL); *Modré z nebe* (LS); *Osudy dobrého vojáka Švejka* díly 9, 10, 25, 26 (TS); *Pasáž Luna* (LS); *Šach mat* (TS).

Od FIAF byla darem získána chybějící čísla zahraničních filmových periodik: *Archivos de la Filmoteca*: č. 57., 58; *CinemAction*: č. 122 až 126; *Kinema* č. 26; *American cinematographer* č. 11/2008 .

V denní evidenci seriálů (časopisy a denní tisk) bylo zaevidováno na **3 828** jednotlivých exemplářů periodik. Na rok 2010 bylo vypracováno předplatné na zahraniční a české seriály. Knihovna NFA nemá právo povinného výtisku, děkuje všem, kteří pomáhali v roce 2009 rozšiřovat její fondy.

VII. 2 Knihovní fond a sbírky – přírůstky v roce 2009

Fond knih a seriálů	2 004
Sbírka scénářů	62
Sbírka separátů	1 072
Sbírka mikrodokumentů	38
Sbírka CD ROM/DVD	33
Celkem	3 209

⁴ DL=dialogová listina; FP=filmová povídka; LS=literární scénář; SY=synopse; TL=titulky; TS=technický scénář.

VII. 3 Zpracování fondu

Statistika záznamů a struktura databází knihovny NFA

Databáze KATALOG	přírůstek 2009
Knížní fond	3 256
Souborné záznamy periodik	45
Svázané ročníky periodik	846
Jednotlivá čísla periodik	2 964
Sbírka scénářů	50
Sbírka separátů	1 280
Mikrodokumenty	12
CD-ROM a DVD	21
Články a statě*	4 180
Celkem	12 654

Databáze AUTHORITY	přírůstek 2009
Personálie	2 835
Filmy	2 474
Akce	265
Korporace	521
Geografická hesla	27
Formální deskriptory	3
Celkem	6 125

Jmenná a věcná katalogizace a analytický popis⁵ dokumentů probíhaly v souladu s doporučenými knihovnickými standardy⁶. Výsledky zpracování – katalogizační, bibliografické a faktografické záznamy – tvoří databáze KATALOG a AUTHORITY, které jsou veřejně přístupné v on-line katalogu <http://arl.nfa.cz>⁷ knihovny, v interní síti ve studovně knihovny a na všech pracovištích NFA v Konviktu. Spolu se zpracováním

⁵ Jmenný a věcný popis obsahově, nikoliv fyzicky samostatných částí dokumentů, které jsou při bibliografické identifikaci nebo vyhledávání závislé na zdrojovém dokumentu. Výsledkem je analytický záznam.

⁶ Katalogizační pravidla AACR2, druhé vydání 1988, dodatky 1993 a interpretace; formát záznamu UNIMARC (strojově čitelný formát usnadňující výměnu bibliografických dat); bibliografický popis ISBD(G) - všeobecný mezinárodní standardní bibliografický popis.

⁷ On-line katalog = veřejně dostupný on-line katalog určený uživatelům knihovny. Kromě vlastního vyhledávání záznamů dokumentů zpřístupňuje řadu dalších služeb, např. umožňuje správu uživatelského konta prostřednictvím terminálu na vzdáleném místě.

nových přírůstků fondu včetně jeho evidence⁸ a denní evidence periodik pokračovala retrospektivní katalogizace⁹ fondu knih a periodik.

Analyticky byla zpracována tato periodika: Cinema č. 12/2008, č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11/2009, Cinepur č. 61, 62, 63, 64, 65 a 66/2009, Divadelní noviny č. 21, 22/2008 a 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 a 19/2009, Film a doba č. 4/2008, č. 1 a 2/2009, Filmový přehled č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12/2009, Iluminace č. 3, 4/2008, 1, 2 a 3/2009, Labyrint revue č. 23-24/2008, Premiere č. 11 a 12/2008, 1, 2, 3, 4, 5 a 6/2009, Rozrazil č. 6, 27, 28 a 29/2009, Synchron č. 1, 2, 3, 4, 5-6/2009, Xantypa č. 2, 3, 4, 5, 6, 7-8, 9, 10, 11, 12/2009, Živel č. 29/2009, dále zvláštní čísla: Dějiny a současnost, Mezinárodní politika č. 8/2009, Instinkt extra č. 5/2009, Paměť a dějiny č. 1/2007 a 1/2008, Reflex – čtení na léto, Vlasta magazín: retro 1929-2009. Jako dlouhodobá retrospektiva Filmového přehledu byla zpracována č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25- rejstřík a 26-rejstřík/1978 a 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25- rejstřík a 26-rejstřík/1977, dále též Videorevue č. 1 a 2/1992 a č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 a 12/1993. Z denního tisku vybrala výstřížková služba knihovny na **3 270** výstřížků.

VII. 4 Výpůjční protokol a služby

Služby pro veřejnost zajišťovala knihovna NFA pravidelně 3 dny v týdnu (út, čt, 9-12 hod. a 13-17 hod.; pá 9-12 hod.). Přeprava požadovaných dokumentů z depozitáře byla zajištěna pravidelně jednou týdně.

Vybrané údaje ze statistiky výpůjček a návštěvnosti knihovny NFA

Fyzické návštěvy knihovny	1 870
Počet registrovaných čtenářů	694
Prolongace	122
Upomínky	71
Výpůjčky absenční	810
Výpůjčky prezenční – knihy	596
Výpůjčky prezenční - periodika	2 390
Výpůjčky prezenční – scénáře	405
Výpůjčky prezenční - separáty	717

⁸ Přidělení přírůstkového čísla, signatury, čarového kódu v rámci konkrétní sbírky, určení lokace a dislokace – místa uložení knihovní jednotky a dalších služebních údajů.

⁹ Opětne zkatalogizování dokumentů metodou de visu ("s knihou v ruce"). Nově vzniklé katalogizační záznamy nahrazují dříve pořízené záznamy, nevyhovující novým potřebám z hlediska požadavků na formát, rozsah, obsah záznamů a služby knihovny.

Meziknihovní výpůjční služba	14
Návštěvnost databáze EBSCO	1 835
Návštěvnost databáze FIAF	517
Návštěvnost databáze FIO	1 702
Návštěvnost digitální knihovny Kramerius	10 787
Návštěvnost on-line katalogu knihovny	18 908
Návštěvnost webových stránek knihovny ¹⁰	7 177
On-line informační služby	265
Zpřístupněné anotované záznamy (abstrakty)	6 164
Zpřístupněné fulltexty	2 151

VII. 5 Rešeršní, bibliografická a informační činnost

Pracovníci knihovny zajistili rešeršní, bibliografickou a informační činnost dle požadavků veřejnosti. Při své práci využívali vlastní informační zdroje NFA i licencované zahraniční zdroje. Pracovníci knihovny se podíleli na edičních projektech Národního filmového archivu – pro Filmovou ročenku připravili bibliografii filmové literatury a adresář českých filmových periodik, pro Filmový přehled celoroční přehled filmové literatury, pro katalog Český hraný film VI (1981 – 1993) zpracovali bibliografii ze zahraniční literatury, periodického tisku a přehled udělených cen, pro revue Iluminace sestavili výběr novinek z fondu knihovny NFA, pro FIAF byla vyhotovena bibliografie publikační činnosti NFA za rok 2008. Pracovníci knihovny rovněž zajistili Týdenní monitoring zpráv ČTK.

VII. 6 Organizace, správa a ochrana fondu

Průběžně probíhala správa fondu v depozitáři, správa příruční knihovny a skladu ve studovně knihovny NFA v Konviktu. Většina fondu (cca 85%) je uložena v depozitáři na kompaktních regálech ve vhodných skladovacích prostorech jak z hlediska vlhkosti, tak i teploty a čistoty vzduchu. Byla provedena kompletace vazby periodik za rok 2008. V roce 2009 bylo do knihovní vazby¹¹ předáno 88 svazků (z toho 66 svazků periodik, 18 scénářů, 4 knihy), u 19 poškozených svazků českých filmových periodik byla zajištěno externí restaurování knižní vazby a papíru.

NFA v roce 2009 z vlastních finančních prostředků zajistil digitalizaci a mikrofilmování vybraných 62 svazků knižních titulů (cca 14 600 stran) a 48 svazků filmových periodik (cca 15 000 stran). Po digitalizaci a mikrofilmování jsou materiály přístupné v podobě

¹⁰ Údaje jsou k dispozici od června 2009.

¹¹ Knižní vazba - vazba knihy určené pro užívání ve veřejných knihovnách. Jejím účelem je zajistit maximální trvanlivost a funkčnost knižní jednotky bez ohledu na výtvarnou kvalitu vazby. Nahrazuje původní nakladatelskou vazbu, opatřují se jí rovněž brožované knihy nebo ročníky časopisů a novin.

uživatelských kopií mikrofilmů a v podobě digitální knihovny¹². Originální negativy jsou uchovány ve vhodných skladovacích podmínkách.

VII. 7 Informační systém knihovny a jeho správa

Pravidelně probíhala správa informačního systému knihovny, zálohování dat knihovny a kontrola log souborů. V lednu 2009 byla nainstalována nová verze (3.3.1.) systému Kramerius, v březnu 2009 nová verze knihovního systému ARL 2. 1.155j, v červenci 2009 pak nová verze on-line katalogu IPAC 2.1.45b. Do digitální knihovny byla vložena nová data o rozsahu cca 14 600 stran.

VII. 8 Kooperace, programy a projekty knihovny a další činnost

Knihovna NFA vyexportovala **2 231** záznamů článků z filmového tisku do národního kooperačního systému článkové bibliografie KOSABI. Dále proběhla aktualizace titulů odebíraných zahraničních periodik pro Souborný katalog České republiky (Seriály za rok 2008), aktualizovány byly i údaje o knihovně NFA v Oborové bráně Umění a architektura - ART. Ke grantovým projektům ukončeným v roce 2008 – podrobně viz kapitola VI. 1 Projekty s účastí NFA – byly vyhotoveny závěrečné zprávy. Pracovníci knihovny NFA se podíleli na přípravě následujících projektů, které byly schváleny k realizaci: *Národní knihovna ČR - zabezpečení elektronických informačních zdrojů pro výzkum, vývoj a inovace (VZ 09006)* a *Internetové informační zdroje pro výzkum v oboru filmových studií (VZ 09013)*.

V Praze dne 25. února 2010

Vladimír Opěla, v.r.
ředitel Národního filmového archivu

¹² Digitální knihovna - integrovaný systém zahrnující soubor elektronických informačních zdrojů a služeb umožňující získávání, zpracovávání, vyhledávání a využívání informací v tomto systému uložených. Digitální knihovny jsou zpřístupňovány prostřednictvím počítačových sítí. Účelem budování digitální knihovny je poskytnout uživatelům možnost jednotného přístupu k digitálním anebo digitalizovaným dokumentům, případně i k sekundárním informacím o tištěných primárních zdrojích, uložených ve fondu knihovny.